

https://doi.org/10.31516/2410-5333.060.09¹

УДК 378.22.014.6:[02+07+930.25]

О. М. Тур

доктор педагогічних наук, Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», м. Полтава, Україна

1.oksanetur@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-2754-9963>

Л. І. Дерев'яно

кандидат філологічних наук, Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», м. Полтава, Україна

derevyanko.adyl@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0001-6271-6571>

С. М. Дорошенко

кандидат філологічних наук, Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», м. Полтава, Україна

doroshenko_s_m@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0002-6535-4788>

ПІДГОТОВКА МАГІСТРІВ З ІНФОРМАЦІЙНОЇ, БІБЛІОТЕЧНОЇ ТА АРХІВНОЇ СПРАВИ: ЗАДОВОЛЕНІСТЬ ЯКІСТЮ ОСВІТЬОГО СКЛАДНИКА

За допомогою методів аналізу, контрольних запитань, відбору, систематизації та порівняння, із використанням google-форми досліджено й проаналізовано рівень задоволеності майбутніми магістрами з інформаційної, бібліотечної та архівної справи освітнім складником професійної підготовки в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка». Обчислено відсотковий показник задоволеністю магістрантами кожною дисципліною, що викладаються у ЗВО. Узагальнено отримані результати анкетування за кожним із запитань кожної дисципліни, включеної до анкети, і приведено їх у єдину таблицю. З'ясовано причини: дещо нижчої мотивації вивчення дисциплін циклу загальної підготовки, порівняно з дисциплінами циклу професійної підготовки; невисокої зацікавленості публікацією наукових статей, тез, дописів тощо на основі опанування дисциплінами циклу загальної підготовки; відсутності в магістрантів бажання вирішувати спірні ситуації, оскаржувати отримані оцінки.

Ключові слова: *магістр, інформаційна, бібліотечна та архівна справа, освіта, якість підготовки, гугл-форма, тестування, Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».*

1 This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.

O. Tur

Doctor of Pedagogical Sciences, Yuri Kondratiuk Poltava Polytechnic National University, Poltava, Ukraine

L. Derevianko

Candidate of Philological Sciences, Yuri Kondratiuk Poltava Polytechnic National University, Poltava, Ukraine

S. Doroshenko

Candidate of Philological Sciences, Yuri Kondratiuk Poltava Polytechnic National University, Poltava, Ukraine

TRAINING OF MASTERS IN INFORMATION, LIBRARY AND ARCHIVAL AFFAIRS: SATISFACTION WITH THE QUALITY OF THE EDUCATIONAL COMPONENT

Problem statement. Training problems for future professionals in information, library and archival activities (professionals in the field of information and information analysis, archival, library affairs, museum studies, program and program management, as well as database administrators, communication systems analysts and consolidated information analysts, etc.) are of great importance nowadays. Modern society needs such specialists, because the amount of information (which must be qualitatively processed) is constantly increasing, the level of information culture of mankind is constantly growing, the pace of development of information and communication technologies is accelerating. An important condition for the training of future competent professionals is the analysis of how satisfied they are today with the educational services provided by the university, because it significantly affects the motivation to learn, and its presence is a driving force in achieving goals. In this regard, the study becomes relevant because it will comprehensively help solve the problem of improving the quality of training of information, library and archival professionals, and in the future — their competitiveness in today's labor market.

The methodology of this study is represented by methods of analysis (study of documentary information — educational program, curricula; questionnaires), control questions (questionnaires of students), selection (compulsory subjects), systematization (bringing the results of the questionnaire into a certain system that allows them explanation from the standpoint of a systems approach), comparison, which made it possible to identify certain features in the results of the study.

The result of this study is to determine the level of satisfaction of masters in information, library and archival affairs at the National University "Yuri Kondratiuk Poltava Polytechnic" the quality of the educational component as an important condition for their training.

The novelty of the study is that for the first time, using the google-form, the level of satisfaction of future masters in information, library and archival affairs with the educational component of professional training at the National University "Yuri Kondratiuk Poltava Polytechnic" was investigated and analyzed. The percentage of satisfaction of undergraduates with each compulsory discipline is calculated, the obtained results are summarized and brought into a single system.

The practical significance of the article is that its results can be used in further research on the selected topic. At the same time, the scientific results of this study can serve as material in the process of improving the educational and professional program of the specialty.

Keywords: *master's degree, information, library and archival affairs, education, quality of training, google-form, testing, National University "Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic".*

Постановка проблеми. Інтеграція України в європейське співтовариство, яке характеризується інформаційною насиченістю життя, високим рівнем інформаційної культури, швидкими темпами розвитку інформаційно-комунікаційних технологій тощо, потребує якісної підготовки фахівців із документознавства та інформаційної діяльності — професіоналів сфери інформації й інформаційного аналізу, архівної, бібліотечної справи, музеєзнавства, управління проектами, програмами, а також адміністраторів баз даних, аналітиків комунікацій, систем, аналітиків консолідованої інформації та ін. Одним із важливих чинників, що зумовлює якість підготовки таких фахівців, є, передусім, вивчення рівня задоволеності ними пропонованої ЗВО освітньої траєкторії. Саме задоволеність/незадоволеність студентами якістю освітнього складника професійної підготовки суттєво впливає на формування в них мотивації до навчання, наявність якої, безперечно, є рушійною силою в досягненні поставлених цілей. У зв'язку з цим вважаємо, що дослідження рівня задоволеності майбутніми фахівцями з інформаційної, бібліотечної та архівної справи освітнім складником професійної підготовки в університеті є актуальним, оскільки всесторонньо сприятиме вирішенню проблеми підвищення якості їхньої професійної підготовки, а в подальшому й конкурентоздатності на сучасному ринку праці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій засвідчує, що проблема якості професійної підготовки майбутніх фахівців документно-інформаційної галузі опинялася в полі зору багатьох науковців. З метою її вирішення увагу зосереджували на міжнародних вимогах до гармонізації освітніх програм підготовки фахівців у галузі бібліотекознавства та інформаційних наук (О. Воскобойнікова, А. Гуменчук), стандартизації бібліотечно-інформаційної освіти в Україні (А. Соляник), проблемах професійного спрямування за спеціальністю «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» (О. Матвієнко, М. Цивін), дидактичному досвіді підготовки фахівців з інформаційної діяльності (А. Пелешин, М. Комова, Н. Вовк), концептуальних засадах викладання різноманітних дисциплін (Н. Кушнарєнко, І. Подік, А. Соляник, С. Сищенко, О. Тур, В. Ярута, О. Янишин), використанні інтерактивних методів навчання (Г. Єрмолаєва, Г. Малик, О. Тур, М. Шленьова), обґрунтуванні освітніх моделей (модернізації, інтелектуалізації) у підготовці

фахівців бібліотечно-інформаційної галузі (А. Гуменчук, І. Давидова, Н. Кушнарченко, А. Мар'їна, А. Соляник), визначенні рівня готовності викладачів ЗВО до якісного формування у студентів професійних знань, умінь, здатностей (Н. Назаренко, О. Янишин). Проте комплексне вивчення рівня задоволеності студентами якістю освітнього складника професійної підготовки як предмет окремого дослідження нами не було виявлено. Крім того, *у зв'язку* з постійними змінами, що відбуваються в освітньому процесі, змінами в переліку освітніх компонентів в освітніх програмах та навчальних планах, удосконаленням змісту робочих програм та навчальних дисциплін, зрештою переходом (у результаті запровадження карантину) на дистанційну чи змішану форми навчання, думки студентів щодо якості освітнього складника професійної підготовки актуальні постійно.

Мета статті — проаналізувати підготовку магістрів з інформаційної, бібліотечної та архівної справи в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» в розрізі задоволеності ними якістю освітнього процесу.

Відповідно до мети, під час дослідження використано такі методи: *аналізу* (під час вивчення документної інформації — освітньої програми, навчальних планів; у процесі вивчення отриманих анкетних даних), *контрольних запитань* (анкетування студентів за допомогою гугл-форми: <https://docs.google.com/forms/d/1VXXTpXPуMeiVQaW06z2jqS3UXVBmZOjvD1ExZ0DsuGI/edit>), *відбору* (дослідження проблеми у розрізі лише основних навчальних дисциплін, за винятком вибіркових), *систематизації* (приведення отриманих результатів анкетування в певну систему «Середня задоволеність якістю освітнього складника підготовки магістрів», що дозволяє їх пояснення з позиції системного підходу), *порівняння*, що вможливило виявлення певних особливостей у результатах дослідження.

Виклад основного матеріалу дослідження. Виявлення рівня задоволеності магістрантами спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» якістю освітнього складника професійної підготовки проводилося за допомогою відповідної анкети «Моніторинг задоволеності здобувачів вищої освіти якістю освітнього процесу в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»», створеної за допомогою гугл-форми (<https://docs.google.com/forms/d/1VXXTpXPуMeiVQaW06z2jqS3UXVBmZOjvD1ExZ0DsuGI/edit>). В анкетуванні брали участь 12 магістрантів віком від 20 до 25 років. Відповіді майбутніх фахівців гугл-форма зберігала автоматично, статистично опрацьовуючи дані у вигляді діаграм.

Гугл-анкета містила 10 розділів, кожен із яких (крім першого, де вказувалася назва анкети та рік навчання в університеті) репрезентував одну з обов'язкових дисциплін, що вивчалися в магістратурі відповідно до навчального плану — «Управління документно-інформаційними проєктами», «Інформаційні ресурси», «Інформаційно-аналітичні технології в архівній, бібліотечній та музейній галузі», «Прикладні соціально-комунікаційні технології», «Сучасні PR-технології та реклама в інформаційній діяльності», «Інформологія та документознавча професіологія», «Методологія та організація науково-дослідної діяльності», «Філософія культури», «Педагогіка вищої школи».

Кожен з дев'яти розділів, присвячений окремій дисципліні, містив 23 закритих запитання, які умовно можна було поділити на три тематичні підрозділи: 1. *Обсяг освітніх компонентів* (містив 3 запитання — щодо часу, відведеного на опанування дисципліною, зокрема й самостійно, стосовно перевантаженості студентів навчальним матеріалом); 2. *Якість викладання* (містив 11 запитань — щодо відповідності змісту дисципліни обраному фаху, формування професійної компетентності, використання інтерактивних методів навчання, стосовно змісту навчальної дисципліни — його актуальності, корисності, прикладного значення, а також чи сприяло вивчення дисципліни формуванню «soft skills», чи наявним був зворотній зв'язок під час навчання, чи мали студенти можливість обирати теми, завдання, чи відповідало технічне забезпечення заняття сучасним вимогам тощо); 3. *Якість оцінювання* (містив 9 запитань — щодо поінформованості студентів про критерії, порядок, форми та строки проведення поточного та підсумкового контролю знань, щодо зрозумілості критеріїв оцінювання, врахування наукового й прикладного значення отриманих результатів, креативності й творчості у вирішенні завдань, а також чи було оцінювання об'єктивним, коментованим, чи надавалася можливість оскаржити оцінку, перескласти її та ін.).

Кожне з 23 запитань, спрямованих на виявлення рівня задоволеності магістрантами якістю освітнього процесу в розрізі окремих дисциплін, містило п'ять можливих відповідей («так», «скоріше так», «скоріше ні», «ні», «складно відповісти»), водночас під час опрацювання результатів анкети на предмет задоволеністю студентами якістю освітнього складника до уваги бралися лише дві відповіді — «так» і «скоріше так».

Відсотковий показник задоволеністю дисципліною становив середнє арифметичне відсоткових показників тематичних підрозділів, процентна частка яких водночас була обчислена як середнє арифметичне відсоткових показників відповідей («так» і «скоріше так») тих запитань, що входили до відповідного підрозділу (табл. 1).

Таблиця 1

Задоволеність магістрантами якістю освітнього процесу
в розрізі окремих дисциплін

Дисципліни/ Тематичні підроз- діли	Інформологія та документознавча професіологія	Сучасні PR- технології та реклама в ІД	Прикладні соціально-комунікац. технології	ІАТ в архівній, бібліотечній та музейній галузі	Інформаційні ресурси	Управління ДІ- проектами	Методологія та організація НДД	Педагогіка вищої школи	Філософія культури
Обсяг освітніх компонентів (3 питання)	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	94,5%	95,2%
Якість викладання (11 питань)	95,6%	100%	98,5%	97%	97%	88,3%	89,4%	91,0%	83,1%
Якість оцінювання (9 питань)	94,4%	94,4%	94,4%	96,4%	94,4%	94,4%	96,3%	94,4%	91%
Задоволеність дисципліною	96,7%	98,1%	97,6%	97,8%	97,1%	94,2%	95,2%	93,3%	91%

Як видно з таблиці, найвищі показники репрезентують дисципліни циклу професійної підготовки (від 95% і вище). Дисципліни циклу загальної підготовки мають дещо нижчий відсоток (але також високий) – 91%–94%. Поясненням цьому може бути те, що майбутні магістри з інформаційної, бібліотечної та архівної справи більше часу приділяють фаховим дисциплінам, за допомогою яких формується їхня професійна компетентність. Отже, можемо висновувати, що майбутні фахівці достатньо мотивовані до отримання фахових знань, умінь, навичок, здатностей з обраного фаху.

Для того щоб виявити середню задоволеність якістю освітнього складника професійної підготовки магістрантів зі спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» в університеті, нами узагальнено отримані результати анкетування за кожним з 23 запитань кожної дисципліни, включеної до анкети, і приведено їх у єдину таблицю (табл. 2).

Таблиця 2

Середня задоволеність якістю освітнього складника
підготовки магістрів
(за всіма дисциплінами, «так» + «скоріше так», % – 95,6%)

Обсяг ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ 98,9%	
1. Мені вистачило часу, відведеного в навчальному плані для опанування навчальною дисципліною	100%
2. Вважаю, те співвідношення змісту навчального матеріалу та часу, відведеного на його засвоєння, є рівномірним, студенти не були перевантажені під час вивчення дисципліни	100%
3. Мені вистачило позааудиторного часу для виконання самостійної роботи за дисципліною	96,6%
ЯКІСТЬ ВИКЛАДАННЯ 93,6%	
4. Зміст навчальної дисципліни відповідає обраній мною спеціальності	98,1%
5. Зміст навчальної дисципліни уможливилоє набуття компетентностей, потрібних для подальшої професійної діяльності	96,6%
6. Вивчення навчальної дисципліни було корисним мені для моєї подальшої роботи над магістерським дослідженням та суттєво допомогло мені	91,5%
7. У результаті вивчення навчальної дисципліни я мав змогу опублікувати наукову працю в друкованому виданні (в електронному виданні)	60,3%
8. Зміст навчальної дисципліни є актуальним та сучасним	95%
9. Вивчення навчальної дисципліни сприяло розвитку моїх «м'яких навичок» «soft skills» (уміння вести дискусії та публічно виступати, комунікувати з колегами та керівництвом, працювати в команді, управляти часом тощо)	95%
10. У процесі викладання навчальної дисципліни застосовувалися різноманітні форми, інтерактивні методи навчання, що сприяють формуванню професійних компетентностей	95,2%
11. На заняттях з навчальної дисципліни я мав можливість продемонструвати рівень отриманих результатів навчання, прокоментувати виконані завдання, висловити свою думку ТОЩО	100%
12. Під час вивчення навчальної дисципліни я завжди мав зворотній зв'язок з викладачем і мав змогу отримати консультацію в нього з різних змістовних та організаційних питань	100%
13. У ході опанування навчальною дисципліною я мав можливість обирати теми (підтеми, окремі змістовні питання теми) для вивчення: завдання відповідної складності (з огляду на рівень моєї підготовки), дія розв'язання, форми та методи виконання обраних завдань тощо.	100%
14. Навчальна дисципліна забезпечена необхідними для її вивчення інформаційними ресурсами	98,4%
ЯКІСТЬ ОЦІНЮВАННЯ 94,9%	
15. Я був завчасно проінформований про критерії, порядок, форми та строки проведення поточного контролю знань з навчальної дисципліни	100%

16. Я був завчасно проінформований про критерії, порядок, форми та строки проведення підсумкового контролю знань з навчальної дисципліни	100%
17. Критерії оцінювання рівня здобутих знань були для мене повністю зрозумілими	100%
18. Критерії оцінювання рівня здобутих знань враховували наукове та прикладне значення отриманих результатів, креативність та творчість у вирішенні завдань, своєчасність надання результатів на перевірку тощо	100%
19. Оцінювання рівня здобутих знань було завжди об'єктивним	100%
20. Я завжди отримував коментарі під час поточного чи підсумкового контролю	100%
21. Я мав можливість вирішувати спірні навчальні ситуації, оскаржувати отримані оцінки.	68,5%
22. Я мав можливість повторно проходити контрольні заходи для покращення результатів свого навчання	87%
23. Загалом я задоволений навчанням у розрізі навчальної дисципліни	98,4%

Як бачимо з таблиці, не всім магістрантам вистачало позааудиторного часу для виконання самостійної роботи за певною дисципліною (підрозділ «Обсяг освітніх компонентів»), однак стосувалося це тільки дисциплін циклу загальної підготовки. Отже, викладачам слід більше звертати увагу не лише на ті теми й завдання, які вони пропонують з відповідних навчальних дисциплін для самостійного вивчення та виконання, але й на ті авторитетні джерела (друковані, електронні, інтернет-джерела), які б якнайповніше й без великих затрат часу вможлилювали виконання самостійної роботи магістрантів у позааудиторний час.

На запитання про можливість публікації наукових результатів власних досліджень (підрозділ «Якість викладання»), стовідсоткову позитивну відповідь надали магістранти стосовно дисципліни «Сучасні PR-технології та реклама в інформаційній діяльності». Вивчення решти дисциплін циклу професійної підготовки також сприяло публікації наукових праць (про що свідчать статистичні дані — близько 70%). А от після вивчення курсів циклу загальної підготовки більше ніж половина респондентів вважає, що опанування цими дисциплінами ніяким чином не сприяє публікації наукових статей, тез, дописів тощо. Такі результати свідчать про те, що викладачам предметів циклу загальної підготовки слід більше уваги приділяти роз'ясненню магістрантам значення вивчення відповідних дисциплін, зокрема для: збагачення їхнього лексичного словника, формування у них навичок швидко орієнтуватися й вирішувати надскладні завдання в спонтанних умовах, розвитку здатностей стисло, грамотно, зрозуміло письмово викладати інформацію, зокрема й у наукових професійних дописах, виокремлювати смислові елементи висловлювань, формулювати послідовні й доказові відповіді,

швидко реагувати на неочікувані запитання, уникати лінгвістичних помилок тощо.

Проаналізувавши відповіді на запитання анкети другого підрозділу, можемо висновувати, що магістранти загалом високо оцінюють викладання в університеті навчальних дисциплін, що допомагає їм у написанні магістерської роботи, уможливує набуття професійних компетентностей, а також «soft skills», вказують на різноманітність освітніх технологій, можливість вільно обирати вивчення тем і виконання завдань відповідно до власної траєкторії освітньо-професійного розвитку.

Відповіді на питання підрозділу «Якість оцінювання» свідчать, що не всі магістранти зазначають щодо можливості вирішувати спірні ситуації, оскаржувати отримані оцінки, водночас основна маса опитаних мала можливість повторно проходити контрольні заходи, щоби покращити свої результати навчання. У більшості випадків таку ситуацію магістранти пояснюють дистанційним навчанням, коли під час складання тем, модулів, заліків, іспитів (за допомогою тестування) їм надавалося кілька спроб виконання тестів (переважно дві) із подальшим зарахуванням найвищої оцінки. Тому перш ніж оскаржувати попередню оцінку, магістранти робили кілька спроб пройти тести й кінцева оцінка їх переважно задовольняла. Для того щоб збільшити кількість ствердних відповідей на 21-ше запитання, пропонуємо заздалегідь (перед початком навчання в магістратурі) ознайомлювати магістрантів із правилами вирішення спірних питань та порядком оскарження отриманих оцінок. Це можна зробити на першому занятті або під час кураторських годин, а потім розробити тести на знання магістрантами своїх прав та обов'язків під час навчання в університеті й запропонувати їм пройти їх.

Висновки. Отже, магістранти з інформаційної, бібліотечної та архівної справи Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» мотивовані на отримання фахових компетентностей з обраної спеціальності, водночас не всі вони приділяють достатньо часу на самостійне опрацювання матеріалу, відтак, постає вимога перед викладачами ЗВО більше уваги звертати на роз'яснення значення вивчення відповідних дисциплін, активніше сприяти написанню студентами доповідей, тез, статей тощо. Крім того, доопрацювання потребують критерії оцінювання, оскільки у зв'язку з дистанційним навчанням, що передбачає можливість кількаразових спроб виконання поточних та підсумкових контрольних тестів із подальшим зарахуванням найвищої оцінки, знижується потреба вирішувати спірні ситуації, оскаржувати отримані бали, що не сприяє розвиткові комунікативної компетентності як важливого складника професійної підготовки майбутніх фахівців.

Перспективою подальших досліджень є розвідки, зосереджені на питаннях вивчення якості освітнього складника підготовки магістрів з інформаційної, бібліотечної та архівної справи в розрізі використання викладачами вищої школи сучасних освітніх технологій.

Список посилань

- Воскобойнікова, О. (2020). Цілі сталого розвитку ООН до 2030 року: імплементація в освітньому процесі підготовки фахівців інформаційної справи в Україні. *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*, 6, 84–96. <https://doi.org/10.31866/2616-7654.6.2020.218613>
- Гуменчук, А. В. (2021). Міжнародні вимоги до гармонізації освітніх програм підготовки фахівців у галузі бібліотекознавства та інформаційних наук. *Вісник ХДАК*, 59, 33–43.
- Давыдова, И. А., Кушнарченко, Н. Н., Соляник, А. А., Марьяна, А. Ю. (2021). Компетентностная модель модернизации высшего библиотечного образования: опыт Украины. *Научные и технические библиотеки*, 1 (1), 133–146. <https://doi.org/10.33186/1027-3689-2021-1-133-146>
- Литвиненко, О. В. (2013). Використання тестових технологій на основі Google-форм. *Технологія фахової майстерності: тестові технології навчання. Матеріали обласної науково-практичної інтернет-конференції «ІХ Хмуриівські читання»*. Кіровоград.
- Малик, Г. (2011). *Педагогічні умови реалізації компетентнісного підходу у професійній підготовці майбутнього документознавця* [Дисертація кандидата педагогічних наук, Київський університет імені Бориса Грінченка].
- Матвієнко, О., Цивін, М. (2017). Проблеми професійного спрямування за спеціальністю «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа». *Вісник Книжкової палати*, 11, 29–33.
- Назаренко, Н. (2018). *Формування комунікативної компетентності майбутніх документознавців у процесі вивчення гуманітарних дисциплін*. [Дисертація кандидата педагогічних наук, Київський національний лінгвістичний університет].
- Пелещишин, А., Комова, М., & Вовк, Н. (2016). Дидактичний досвід підготовки фахівців з інформаційної діяльності. *Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції «Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології ХХІ століття»*. Одеса.
- Подік, І. (2017). Сервіси google у навчанні студентів покоління Z. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 60 (4), 264–277.
- Соляник, А. (2017). Сучасні тренди модернізації вищої бібліотечно-інформаційної освіти України. *Вісник Книжкової палати*, 1, 21–24.
- Тур, О. (2017). Класифікація методів формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців із документознавства та інформаційної діяльності. *Молодь і ринок*, 4 (147), 53–58.

References

- Voskoboinikova, O. (2020). UN Sustainable Development Goals by 2030: implementation in the educational process of training information specialists in Ukraine. *Ukrainskyi zhurnal z bibliotekoznavstva ta informatsiinykh nauk*, 6, 84–96. <https://doi.org/10.31866/2616-7654.6.2020.218613> [In Ukrainian].
- Humenchuk, A. V. (2021). International requirements for harmonization of educational programs for training specialists in the field of library science and information sciences. *Visnyk KhDAK*, 59, 33–43. [In Ukrainian].
- Davydova, I. A., Kushnarenko, N. N., Solianik, A. A., Marina, A. Yu. (2021). Competence model of modernization of higher library education: the experience of Ukraine. *Nauchnye i tekhnicheskie biblioteki*, 1 (1), 133–146. <https://doi.org/10.33186/1027-3689-2021-1-133-146> [In Russian].
- Litvinenko, O. V. (2013). Use of test technologies based on Google forms. *Tekhnolohiia fakhovoi maisternosti: testovi tekhnolohii navchannia. Materialy oblasnoi naukovopraktychnoi internet-konferentsii "IX Khmurivski chytannia"*. Kirovograd. [In Ukrainian].
- Malik, G. (2011). *Pedagogical conditions of realization of the competence approach in professional training of the future document scientist* [Dis. Candidate of Pedagogical Sciences, Borys Grinchenko University of Kyiv]. [In Ukrainian].
- Matviienko, O., Tsyvin, M. (2017). Problems of professional orientation in the specialty "Information, library and archival affairs". *Visnyk Knyzhkovoï palaty*, 11, 29–33. [In Ukrainian].
- Nazarenko, N. (2008). *Formation of communicative competence of future documentologists in the process of studying humanities*. [Dissertation for Candidate of Pedagogical Sciences, Kyiv National Linguistic University]. [In Ukrainian].
- Peleshchysyn, A., Komova, M., & Vovk, N. (2016). Didactic experience of training specialists in information activities. *Materialy IX Mizhnarodnoi naukovopraktychnoi konferentsii "Informatsiina osvita ta profesiino-komunikatyvni tekhnolohii KhKhI stolittia"*. Odessa. [In Ukrainian].
- Podik, I. (2017). Google services in teaching students of generation Z. *Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia*, 60 (4), 264–277. [In Ukrainian].
- Solianyuk, A. (2017). Modern trends of modernization of higher library and information education in Ukraine. *Visnyk Knyzhkovoï palaty*, 1, 21–24. [In Ukrainian].
- Tur, O. (2017). Classification of methods of formation of communicative competence of future specialists in document science and information activity. *Molod i rynok*, 4 (147), 53–58. [In Ukrainian].

Надійшла до редколегії 24.09.2021